

De Viervoetige Ruitter

EEN VERHAAL

door

A. J. HOOGENBIRK.

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

DE VIERVOETIGE RUITER

EEN VERHAAL

DOOR

A. J. HOOGENBIRK

VIERDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

EEN INLEIDING,

DIE NIEMAND MAG OVERSLAAN, ALS HIJ 'T SLOT
WIL BEGRIJPEN.

Wat duinen zijn weten alle lezers, tenminste als zij in Nederland wonen. Maar niet iedereen weet, dat men ook ver buiten Nederland duinen vindt. En toch is het zoo. Langs heel de kust der Noordzee, van Frankrijk tot Denemarken, treft men die zandheuvels aan, waar vader Cats terecht van zong:

„Duyn, gij sijt er niet gheplant,
Deur des menschen hoogh verstant,
Nogh deur dijckers snege konst,
Maar door Godes eigen gonst.
Hem sij d' eer en lof en danck
Ons geheelen stranden lanck.”

Ruim anderhalve eeuw geleden stond in de duinen op de noordkust van Oost-Friesland een net, wit huisje, met een aardigen bloemhof er voor en een flinken moestuin er achter. Dat was de woning van Peter Bull, den onderstrandvoogd. Zijn werk was goed toe te zien, of de zee de duinen beschadigde en als dat gebeurde, het te laten herstellen; verder moest hij alle goederen bergen, die bij schipbreuk aanspoelden, zooveel mogelijk de schepen, die in nood waren, trachten te helpen, en eindelijk de wacht houden tegen stroopers en dieven.

Natuurlijk had hij bij dat al verscheiden helpers.

Het huis werd met den opzichter of strandvoogd bewoond door zijn vrouw en vijf kinderen.

Bijna vlak voor het huis van Peter stond een groote, dikke houten paal in den grond. Aan de spits van dien paal wapperde een vlag. Een eindje verder kwam men aan het tuinhek. Wie dat doorliep en op het huisje aanstapte, moest wel blind geweest zijn, als hij niet boven de deur op het glas de afbeelding had gezien van een kat, wel niet mooi, maar heel natuurlijk geschilderd. Om te weten of het sprekend geleeek, moest men binnengaan. Dan kon men levend — en in later jaren dood en opgezet — het dier vinden, waarvan het portret boven de deur stond.

Dikwijls als er menschen in de duinen en langs het huisje wandelden, vroegen zij elkaar, wat toch die hooge paal midden in 't land wel moest beteekenen. Ook vonden zij 't vreemd, dat iemand een witte kat boven zijn deur had laten schilderen. Voor een herberg ging dat nog, maar boven een gewoon huis stond het vreemd.

En toch had Peter Bull, de heer van 't huis, u best kunnen vertellen wat die paal en die kat beduidden. Hij is echter, evenals de kat, reeds lang dood. Daarom zal ik het maar in zijn plaats doen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Tusschen mond en beker
Is nog veel onzeker.

't Was boos weer, den 22 November van het jaar 1736. Een zware storm zweepte de golven voort der Noordzee, die al van ouden tijd wegens haar onstuimigheid bij wintertijd berucht is. Bulderend gierde de wind over het donkere, klotsende water, en dreef de zwaarste vaartuigen, als waren het lichte veeren geweest, voor zich uit. 't Was een waar noodweer, nog te erger, omdat er een dikke mist hing, zoodat men geen drie scheeps lengten voor zich uit zien kon, en elk oogenblik tegen een schip of wel op een rif of bank kon stooten.

Te midden van dat noodweer, 'twelk verscheiden schepen reddeloos deed vergaan, naderde een groote, rijkbeladen koopvaarder, die van Archangel in Rusland kwam, de plaats van zijn bestemming, de stad Hamburg aan den mond van de Elbe. De kapitein, die Heinrich Janssen heette, was een flink en wakker zee-man, een vroom en kloek schipper. Zijn scheeps-

volk bestond uit ervaren en handige matrozen, die al menigen storm hadden doorstaan en voor geen rukwind vervaard waren. Den geheelen dag was ieder, van den kapitein af tot den geringsten zeeman toe, in de weer geweest. Ieder wist dat het naast God van de inspanning aller krachten afhing, of men Hamburg veilig zou bereiken dan wel vergaan vlak vóór de haven. Want reeds was de mond der rivier de Elbe in 't gezicht, of liever in de nabijheid. Immers zien kon men zoo goed als niets, gelijk ik zei.

„'t Lijkt me niet, Hans,” zei de schipper tot den stuurman, „'k zal blij zijn als we goed en wel voor anker liggen.”

„Maar we zijn gelukkig toch al binnen de monding,” was 't antwoord.

„Ben je daar zeker van?”

„Alsof ik de reis niet al dertig maal gemaakt had! Ik weet wat ik zeg. Let op, over een uur komt de loods aan boord.”

„Nu we eenmaal zoover zijn, had ik eigenlijk liever dat hij niet kwam, Hans,” hernam de kapitein op ver van vroolijken toon.

„Ik ook, kapitein. Als men een schipper heeft als u is de loods wezenlijk overbodig.”

„En met een stuurman als jij, Hans!”

„'t Kan wezen,” antwoordde de stuurman, terwijl hij de hand aan zijn muts bracht, om voor de lofspraak te danken. „Ik wil maar

zeggen dat die scheepvaartwetten soms heel lastig zijn. We moeten nu, of we willen of niet, een loods aan boord nemen. Zijn we niet even goed in staat het schip, nu we 't eenmaal zoo ver gebracht hebben, ook te sturen tot Hamburg?"

„Ik zou zeggen van ja," zei Janssen, „maar er valt niets aan te doen. In alle geval mag ik lijden, dat de loods ons door dien nevel met behouden lijf en schip weet thuis te brengen."

Nauwelijks had de kapitein dien wensch, welke nooit vervuld zou worden, uitgesproken, toen in de verte een schot weerklonk, weldra gevolgd door een tweede. 't Was een teeken, dat men van den wal, die niet ver af kon zijn, de lichten, die 't schip wegens den mist reeds lang op had, had gezien, of 't op andere wijze had bespeurd; in elk geval: dat de loodsboot naderde. Snel liet kapitein Janssen een paar schoten lossen tot antwoord, en 't duurde niet lang, of de scheepstrompet weerklonk, en een sloep, waarin zich de loods bevond, stak af van de boot en naderde den koopvaarder. De zee, die ruw en hol stond, maakte het natuurlijk niet gemakkelijk aan boord te komen, doch de loods deed zijn werk niet voor de eerste maal. Weldra was hij boven, op het dek, en na een oogenblik sprekens met den kapitein gaf deze hem het opperbevel over voor de

paar uur, die men nog te varen had. Dat stond zoo in de scheepvaartwet; de loods echter was dan ook verantwoordelijk voor alle ongelukken, die het schip mochten treffen, wel te verstaan voor zoover hij er op had kunnen passen.

Intusschen duurde de storm voort en schoon in den mond der Elbe de wateren niet zoo heftig in beweging waren als op de kust en in de branding, toch was hier 't gevaar weer grooter om op een bank of eiland te stooten, gelijk er vele in het vaarwater lagen. 't Ergste was, dat de mist het ook hier onmogelijk maakte iets te zien. De loods stond bij den stuurman, en gaf hem telkens aanwijzingen wat hij te doen had. Doch eindelijk nam hij zelf het roer over, terwijl hij sprak: „Ik ben verantwoordelijk, en in zulk weer vertrouw ik mijn eigen oogen en handen 't best.”

Dit was Hans den stuurman echter alles behalve naar den zin. Hij voelde zich diep gekrenkt en meende dat hij, die toch pas het schip zoo flink door de branding had gebracht, als onbekwaam werd weggezonden.

„Dat beyalt u niet, stuurman,” zei een van de maats, die Hans voorbij liep, „gij hebt het niet op den vreemden snoeshaan begrepen.”

„Wat zal ik je zeggen?” antwoordde Hans, de schouders ophalend. „Hij schijnt het beter te weten dan ik.”

„Gij en de schipper hadden 't bevel moeten

houden," voegde een ander er bij. „Met zoo'n dronken loods gaan we nog ten gronde."

„Dronken!" riep de stuurman. „Weet je wel wie 't is? Peter Bull van Enghaven, een man waar, dat moet ik zeggen, niets op aan te merken is."

„En ik zeg dat hij een borrel te veel heeft gedronken," was 't antwoord, „vraag maar aan de anderen."

„Ja! ja!" riepen enkele stemmen, die 't laatste gehoord hadden, schoon geen van allen zou hebben kunnen zeggen, dat hij den loods dronken had gezien. Maar de lieden vertrouwden den man nu eenmaal niet, en als men den hond wil slaan, kan men een stok vinden.

De komst van den kapitein maakte aan de praatjes een einde, en dreef elk weer naar zijn werk. En dat was noodig, want het schip verkeerde in groot gevaar. In de verte hoorde men de noodschoten en de jammerkreten, die kwamen van een schip, dat denkelijk reeds uiteen werd geslagen, en ieder oogenblik verwachtten de matrozen van hun bodem hetzelfde. Kapitein Janssen liep in gespannen verwachting, en telkens op zijn uurwerk ziende, heen en weer, doch hij sprak geen woord.

Eensklaps trilde heel het zware vaartuig. 't Ontving een schok, die de rondhouten en balken deed kraken, als zou 't schip uiteenspringen. Een vreeselijke angstkreet ging uit

alle kelen tegelijk op, en klonk luide, nog boven 't loeien van den storm uit. Het schip was gestrand! Gestrand vlak bij de haven, dicht bij het kleine eiland Neuwerk, dat echter niemand op dit oogenblik kon onderscheiden.

Men zag niets dan de woedende, kokende zee, die elk oogenblik ieders graf kon worden.

't Was een vreeselijk tooneel, dat het schip weldra vertoonde. „Hebben we 't niet gezegd?” riepen de matrozen als dolzinnigen; „die ellendige dronkaard brengt ons den dood!” Wanhopig rukten sommigen zich de haren uit het hoofd; en zeker was 't vreeselijk voor lieden, die gehoopt hadden over een paar uur misschien veilig thuis te zijn, nu hun einde zoo plotseling te zien naderen. De kapitein, de loods, de stuurman gaven met luider stem hun bevelen, om te beproeven 't schip weer vlot te krijgen, doch haast niemand luisterde naar hen. Hier en daar stak nog een enkele de hand uit, doch weldra moest elk erkennen, dat althans het vaartuig niet te redden viel. De zware balken bogen en kraakten als verrot hout; sterke kabels sprongen als linnen draden stuk. Golf bij golf sloeg over het schip, en rukte de planken mee, terwijl het water van onderen reeds door verscheiden gaten in 't schip drong.

't Was duidelijk: het vaartuig was reddeloos verloren. Zou 't nog gelukken het leven te redden? Wie kon het zeggen?

„'t Is de schuld van den loods!” riepen tien, twintig stemmen, en weldra stemden alle matrozen met hen in.

„Weg met den ellendeling! Hij weet er niets van, waarom liet hij ons niet begaan!”

Het baatte niet, of de ongelukkige Peter Bull al zeide dat hij niet dronken was; dat hij bevel had ontvangen naar 't schip te gaan, men luisterde niet naar hem. Dreigend hieven de zeelieden de vuist tegen hem op: hier en daar werd reeds een mes uitgehaald.

„Mannen,” sprak kapitein Janssen, „dat gaat zoo niet. 't Is Gods hand, die niemand kan keeren. Hij gebiedt wind en storm. Bezondigt u niet, en bedenkt dat God u rekenschap zou vragen van zijn dood. Bidt liever God, dat Hij ons nog veilig aan land brengt, en helpt de booten uitzetten.”

Een oogenblik schenen de zeelui wel genegen naar de verstandige woorden van den kapitein te luisteren. Doch daar bulderde opnieuw een stormvlaag. De groote mast sloeg krakend naar beneden, en wondde een paar mannen, die niet gauw genoeg konden weggkomen. Heel het schip dreigde uiteen te slaan.

„Dat is de schuld van dien dronkaard!” riepen eenige stemmen en al de anderen raasden en tierden mee: „Weg met hem! Smijt hem overboord!”

„Steekt hem dood!” riepen anderen.

Tien, twintig messen flikkerden. Van alle kanten drong men op den armen loods aan, die, 't zij knap of onkundig, in alle geval niet dronken was, en zeker zelf het meest in nauwheid zat.

De schipper begreep dat het ernst werd. „Mannen,” riep hij, „laat den loods met vrede! Als wij er nog goed afkomen, kunt gij van hem zeggen wat gij wilt, en is hij misschien, ja zeker, zijn post en zijn bestaan kwijt. Denkt aan zijn vrouw en kinderen.”

Doch het baatte weinig. De woedende, wanhopige mannen wilden zich op den loods werpen, maar kapitein Janssen plaatste zich vlak voor den ongelukkigen man, en sprak met forsche stem:

„Dat zal niet gebeuren zoolang ik leef. De man is zoo min dronken als gij of ik!”

„Maar hij heeft ons toch in 't ongeluk gestuurd,” schreeuwden eenigen.

„Hoort eens, mannen,” was 't antwoord, „ik geloof evenals gij, dat Peter Bull beter had gedaan met in zulk weer 't niet op zich te nemen ons schip naar Hamburg te brengen; dat gaat boven zijn kracht en bekwaamheid. Maar toch zal ik niet toelaten, dat hem een haar wordt gekrenkt. Laat hem over aan Gods oordeel, maar wij zelf moeten hem niets doen.”

Met een vaste, ernstige stem had de schipper deze woorden uitgesproken. Het volk liet de op-

geheven messen zakken, en zweeg tot er een riep:

„Maar wat dan, kapitein?”

„Wel, maakt de booten klaar. Dan drijven we op Gods genade naar land.”

In een ommezien vloog alles naar de booten. Ze werden losgemaakt, te water gelaten, en onder toezicht van den kapitein en den stuurman sprong de een na den ander er in, en grepen de matrozen de riemen.

Ten laatste volgden de stuurman en de kapitein. Doch toen nu ook de loods een veilig heenkomen in de boot wilde zoeken, ging er weer een woest geschreeuw op: „Neen, neen! Hij niet! De kapitein heeft gezegd, dat we hem aan Gods oordeel moeten overlaten, maar mee gaat hij niet.”

„Om Gods wil,” riep Peter, terwijl hij de handen wrong van angst, „laat mij in de boot! Wat moet er van mij worden op het wrak, dat zoo meteen aan stukken slaat?”

„Dat is je eigen schuld!” riepen de matrozen; „wees blij dat we 't je niet nog anders betaald hebben gezet. Zie nu maar hoe je 't er afbrengt.”

„Maar mijn arme vrouw en kinderen!” hernam Peter smeekend, „hebt dan medelijden met hen.”

Doch de zeelieden wisten ditmaal van geen medelijden. Zij wilden niet meer toegeven, ook niet toen de kapitein en de stuurman den

matrozen baden toch niet zoo hardnekkig te wezen. „'t Is zijn schuld,” riepen de matrozen. „Hij mag zien, hoe hij 't redt.”

Met tranen in de oogen trad de kapitein op den loods toe, die wel begreep dat er niet aan te veranderen viel, en sprak: „Peter Bull, gij ziet dat mijn volk weigert. Ik heb thans geen macht over hen. Zij zijn woedend op u en daarbij wanhopig. Ik wil niet zeggen, wiens schuld deze ellende is, maar voelt gij er u vrij van, of behaagt het God 't u te vergeven, dat gij zoo onwetend het hebt gewaagd of uw plicht hebt verzuimd, dan kan Hij u ook nog redden, vóór het schip vergaat.”

Met deze woorden sprong de schipper in de boot. Een luid geroep ging op, en reeds plasten de riemen in het water. Wel gingen de golven vervaarlijk hoog en ook hing de dikke mist er nog altijd, maar men wist dat het land niet veraf kon zijn. Dat gaf ieder hoop en moed en kracht. De bevelen van den kapitein werden weer gehoorzaamd, en weldra waren de booten uit de nabijheid van het schip verdwenen, dat elk oogenblik uiteen kon slaan.

TWEEDE HOOFDSTUK.

„Varen, maar met groot gevaar.”

Alleen, van alle menschen verlaten, stond Peter Bull op het schip, of liever op het reddelooze wrak, dat reeds half onder water lag, terwijl elke golf er weder een stuk afsloeg. Doornat, trillende aan al zijn leden, staarde hij een oogenblik in de bruisende golven en sloeg toen het oog naar boven. En al kon hij den hemel niet zien, hij wist Wie op de wolken troont, en tot dien God zond hij zijn smeeking op.

Daarna wierp hij een blik om zich heen. Zou er nog redding zijn?

Eensklaps bespeurt hij dat de kleine jol nog op het schip gebleven was. Wel was 't een bijna hopeloos waagstuk in dat vaartuigje den tocht te beproeven, maar in doodsnoed doet een mensch alles. Haastig sneed hij de touwen los, en liet het schuitje te water. Maar, o ramp, juist toen hij over wilde springen, verhief zich weer een rukwind, de fokkemast kraakte, sloeg neer en wel vlak op het bootje, dat met één slag werd verbrijzeld.

De arme loods gaf een schreeuw van ontzetting.

Zoo was dan zijn laatste hoop verdwenen! Een oogenblik staarde hij op de golven, die

het verbrijzelde bootje wegvoerden, en toen werd het alles donker voor zijn oogen. Hij zag geen uitkomst meer. Hij was verloren en moest den dood afwachten, die langzaam maar zeker naderde. Dan spring ik nog liever in zee om er spoedig een eind aan te maken, zoo dacht hij, en wilde zich meteen over boord werpen. Doch gelukkig schrikte hij in 't volgend oogenblik van zijn eigen plan. Toch kwam het telkens weer in hem op. Gij moet toch sterven, sprak hij bij zich zelf, wat schaadt het nu of straks? Maar opeens kwamen hem de woorden van den schipper in de gedachte: „God kan u nog redden,” en dat was hem als een stem des Heeren.

Met den dood voor oogen wierp hij zich op de knieën op het dek, waarover het water heenspoelde. Te midden van den loeienden storm en de kokende golven bad de arme Peter vurig en ernstig om redding, zoo 't God mocht behagen. Hij smeekte om tijd tot bekeering, en daartoe om de genade, dat zijn leven mocht worden gespaard; dat hij zijn vrouw en kinderen nog mocht wederzien, en hij beloofde een vroom, godzalig leven te zullen leiden, al de dagen die God hem schenken zou.

Toen de loods zoo gebeden had, stond hij op en terwijl hij zich met lijf en ziel aan Gods genade overgaf, bleef hij niet moed- en hoop-

loos stilstaan, maar zag rondom zich, of er nog een kans was op redding. 't Best docht hem zich vast te klemmen aan een of ander stuk van 't schip en te beproeven, gelijk Paulus en zijn lotgenooten bij het eiland Melite, zoo aan wal te komen. Daar viel zijn oog op den grooten mast, die, gelijk we weten, was neergevallen, en nog slechts met enkele touwen vastzat. Snel greep de loods zijn mes en sneed die los. Daarop nam hij een koord, sloeg het een paar maal om zijn lichaam, en bond zich toen zoo stevig mogelijk aan den mast, opdat de wind en de baren hem er niet afslaan zouden. Het groote gevaarte lag zoo, dat het gemakkelijk vlot kon raken. „In Gods naam dan!” sprak Peter en 't volgende oogenblik dreven man en mast in het schuimende water, dat tegen het krakende schip klotste.

Een geweldige stortzee sloeg over den loods heen, en hij verwachtte niet anders dan verweggeslingerd te zullen worden, toen opeens een wonderlijk geluid zijn oor trof. Wat was dat? Zou hij 't zich verbeeld hebben? Maar neen! daar klonk het weer: een naar, angstig geluid, hol en benauwd, maar zoo vreemd, als Peter Bull ooit had gehoord. Zou er nog een op 't dek achtergebleven zijn, was de gedachte, die den loods door 't hoofd ging. Maar het geluid dat hij nu hoorde, was niet van een menschelijke stem

Eensklaps voelde onze man een geweldigen schok en wel boven op zijn hoofd, dat ongedekt was, wyl hij in den storm reeds een uur geleden zijn muts was kwijtgeraakt. De loods gaf een schreeuw van schrik, en tastte naar zijn hoofd of liever naar zijn haren. Doch verbeeldt u zijn ontsteltenis, toen hij een dichte, harige vacht greep, die zeker niet tot *zijn* lichaam behoorde, en tegelijk iets scherp, dat hem juist niet streelde, over zijn hoofd voelde gaan.

't Was een geluk voor den schipbreukeling, al wist hij dat op 't oogenblik zelf niet, dat de geweldige wind hem een poos lang dwong zijn beide handen te gebruiken, om zich aan den mast vast te klemmen. Want nu kreeg de wonderlijke vracht op zijn hoofd rust en werd bedaarder, zooals Peter weldra bemerkte, onder anderen uit een klaaglijk, zacht „miaauw!” dat hem geheel gerust stelde. Op zijn hoofd zat namelijk niet anders dan de scheepskat, een groote, zware, witte poes, de lieveling van 't scheepsvolk, maar toch in den grooten nood en het doodsgevaar vergeten. 't Beest, dat gelijk alle katten niet van water hield, noch uitwendig noch inwendig, was door de indringende golven al hooger opgejaagd, en eindelijk boven op een uitstekenden balk gevluht. Of poes nu begreep, dat zij daar ook niet lang meer droog zitten zou, heeft zij nooit

verteld. Zeker is dat zij, toen Peter zijn gevaarlijke reis begon, haar kans waarnam en wel zoo gelukkig, dat zij terecht kwam op het beste plekje, voor haar althans. Want wat onzen loods betreft, al mocht hij katten wel lijden, hij vond het alles behalve prettig, toen de poes, in doodsangst zoowel als hij, haar sterke klauwen vast in zijn haren sloeg en natuurlijk ook nog wat dieper. Hoe meer Peter beproefde van den viervoetigen ruiter verlost te worden; die hem tot zijn drager had verkozen, hoe dieper de kat haar nagels sloeg. Zoodra echter liet de man haar niet met rust of het beest deed het hem ook, zette zich stevig met de pooten in zijn dik wambuis vast, en daar dreven ze allebei heen, de een op den ander.

Van het schip was intusschen niets meer te zien. De golven sloegen met geweld tegen den mast, die met man en kat als een riet heen en weder werd geworpen. Gelukkig had de loods zich zoo stevig vastgebonden, dat hij van het stuk hout, 'twelk hem boven water hield, niet los kon gerukt worden, doch met dat al was zijn toestand verschrikkelijk. Doornat, verstijfd, nu eens boven dan onder water, werd hij door den wind en 't water voortgesleurd. Waarheen? Dat wist hij niet. Elk oogenblik hoopte hij 't land te naderen, geluiden van menschen of beweging te hooren, maar ver-

„Ik kan 't met dat dier niet langer uithouden,” zuchtte Peter, blz. 21.

geefs! Niets trof zijn oor dan 't loeien van den wind, het ruischen der golven en daar tusschen door het klaaglijk miauwen van de kat, die, schoon het hoogst, toch ook alles behalve droog zat.

„Ik kan 't niet met dat dier niet langer uithouden,” zuchtte Peter, terwijl hij zoo krachtig mogelijk 't hoofd schudde, om de kat er af te werpen. Dat was niet barmhartig, zult gij zeggen, maar als iemand moeite heeft zich zelf boven te houden, is 't hem, dunkt mij, te vergeven, dat hij er niet gaarne nog een vrachtje bij draagt.

Doch hoe onze loods ook mocht schudden, en met de hand tegen de kat aanstooten, poes begreep dat het haar leven betrof, en hield zich zoo vast als een kat maar kan, en dat zegt wat. Had Peter geweten wat poes nog voor hem zou doen, hoe de geredde op haar beurt redder zou worden, hij had 't zeker wel gelaten zijn viervoetigen reisgezel met den dood te dreigen. Thans werd hij geweldig boos op het dier en verwenschte alle katten. Doch eensklaps schoot hem een gedachte te binnen die alles anders maakte, en wel juist toen hij weer vergeefs beproefd had zijn ruiters af te werpen.

„'t Stomme dier houdt vol,” sprak Peter bij zich zelf. „'t Vertrouwt op mij en laat mij daarom niet los. Maar als nu die kat zoo'n

vertrouwen stelt in een zwak schepsel als ik, dat niets doen kan, moet ik dan niet vertrouwen op God, den Almachtige, die uit allen nood en dood kan redden?"

Dat Peter de kat een „stom dier" noemde, was zeker niet heelend'al juist, want dat had zij wel anders getoond, maar overigens had hij volkomen gelijk. Hij liet nu het beest met rust, en bad nog eens, dat de Heer hem om Christus' wille toch mocht genadig zijn en spoedig uitkomst geven, of wel hem, als hij moest sterven, in Zijn heerlijkheid mocht opnemen.

't Was intusschen nacht geworden. De storm begon gelukkig te bedaren; ook de mist klaarde op, maar nog altijd zag Peter nergens land. Dat kwam niet alleen door de duisternis, maar ook wijl de wind de twee schipbreukelingen weer meer naar zee had gedreven. Wegens den storm was ook nergens boot of schip te zien, en de loods had dus niets anders voor oogen dan den dood.

DERDE HOOFDSTUK.

De eene vriendschap is de andere waard.

Heel den langen Novembernacht zwierf Peter, met de kat trouw bij zich, op de golven rond. Gelukkig kon hij, nu de wind wat was gaan liggen, op den mast zitten, en zich zoo genoegzaam boven water houden. Desniettemin had hij 't meer dan frisch, en verlangde vurig naar het morgenlicht, om ten minste te kunnen zien, of hij naar 't land toedreef dan wel er af.

Ten langen leste brak eindelijk de schemering en toen het morgenlicht aan. Ook in 't hart van den schipbreukeling kwam weer een schemering van hoop; hij tuurde, tuurde verder en zie . . . hij vergistte zich niet, in de verte, heel in de verte zag hij een grauwe streep. Daar was het land! En nu niet van koude maar van blijdschap begon Peter te trillen, toen hij bemerkte dat hij met snelheid daarheen dreef.

Hartelijker heeft zeker zelden iemand den Heere God gedankt dan Peter thans deed, nu hij weer hopen kon gered te zullen worden. 't Was echter zaak goed uit te zien, want ten eerste kon hij zonder hulp misschien niet aan land komen, ten andere begonnen zijne krachten

af te nemen, zoodat aan zwemmen geen denken was.

Niet lang daarna was Peter het land reeds zoo dicht genaderd dat hij duidelijk den hoogen rivierdijk en de toppen der boomen onderscheiden kon. Hij dreef nu voorbij de Breekwater, een vuurbaak, dat is een hoog gebouw, waarin 's nachts licht brandde tot een teeken voor de schepen. De loods was daar honderden malen geweest. Hij wist dat er wachters woonde, en hoopte vurig, dat een van hen zich op den dijk zou vertoonen en hem opmerken. Ook beproefde hij te roepen, doch 't gaf niets. Want hij was zoo uitgeput, dat het geluid van zijn stem het huis op verre na niet bereiken kon.

Juist toen Peter alle hoop begon op te geven, schonk de Heer uitkomst. Er bewoog zich iets op den dijk. De loods staarde en tuurde nog eens. Ja, waarlijk, hij zag menschen naderen; twee mannen te paard. 't Waren strandvonders, die na den storm uitgingen om te zoeken naar de kisten, vaten en goederen, die aan land konden zijn gedreven.

De hoop op verlossing gaf den loods nieuwe kracht. Wel bespeurde hij duidelijk, dat de mannen van het pad dat zij reden hem kwalijk konden zien, doch er was kans dat zij hem hoorden, als hij nog eens riep. Weer beproefde hij dat, hoeveel moeite 't hem kostte. Maar ach! hier dicht bij de kust, sloegen en klotsten

de golven zoo geweldig tegen den oever, dat zij 't geluid van een menschenstem, hoe hard ook, verdoofden. Wat de arme man ook roepen mocht, de strandvonders hoorden hem niet. Zou hij dan toch moeten omkomen?

Maar neen! op datzelfde oogenblik weerklonk ineens over de golven hetzelfde rauw en verbaarlijk geluid, dat Peter nog eens had gehoord, toen hij het wrakke schip verliet. Poes, die denkelijk ook 't land in zicht had gekregen, en zeker hartelijk verlangde haar watertocht te eindigen, zette opeens een geweldige keel op, gelijk een kat, die in den nood zit, zoo opperbest kan. Het was minder een gemauw dan een hol geluid, hoog en laag, in alle valsche tonen te gelijk. 't Was zeker ver van welluidend, maar toch klonk het Peter lieflijker dan de schoonste klanken van het Haarlemsche orgel — gesteld dat hij die ooit had gehoord.

Zooals menigeen weet, is 't geluid, dat een kat maken kan, soms in de verte moeielijk te onderscheiden van de klaagtonen van een mensch. Nauwelijks klonk het over de wateren, of de strandvonders hielden hun paarden in, luisterden, keken elkander vragend aan, en de een riep: „Daar kermt een mensch! zeker een schipbreukeling!”

„Geen wonder na zoo'n nacht,” was 't antwoord.

„We moeten zien wat het is,” zei de eerste. De mannen wenden hun paarden en reden dwars over den dijk tot aan den steilen kant. Toen sprongen ze van hun rijdieren, die aanstonds rustig aan 't grazen gingen, en daalden den schuinen kant van den dijk af naar den oever.

„Hoor! Daar klinkt het weer!” zei de een, toen zij beneden gekomen waren: „wat een akelig geluid.”

De beide mannen staarden een poos op de zee, die, gelijk altijd na een storm, nog vrij onstuimig was, tot een van hen riep: „daar drijft iets: 't komt recht hierop aan. Dat zal het zijn!”

Weinige oogenblikken later konden zij reeds duidelijk den mast onderscheiden en ook den man, die er op zat. De kat was echter te klein om haar te bespeuren, en zeker hielden zij het dier in de verte voor een wollen muts, die de loods op had. Ten minste ze begrepen niet, hoe een mensch zoo ijselijk en akelig kon schreeuwen, en riepen hem door een hoorn, dien zij bij zich hadden, toe: „houd u maar stil, we zullen u redden.” De poes echter begreep daar niets van, en miauwde en weeklaagde er wakker op los.

„Wat is dat toch?” riep een der strandvonders, „schreeuwt die man maar aldoor? Ziet hij ons dan niet?”

„Of kun je zelf niet zien,” antwoordde de ander na een poosje. „Kijk, daar zit een kat boven op den man. Nu, dat is me ook een vrachtje, zoo'n schreeuwer boven op je hoofd!”

„Toch mag hij er blij om wezen,” hernam de eerste. „Want nu begrijp ik het. Wat wij gehoord hebben was niet 't geschreeuw van een mensch, maar van dat beest, dat bepaald nog springlevend is. 't Is de vraag of wij den man hadden kunnen hooren.”

Intusschen waren de mast en de schipbreukelingen zoo dichtbij gekomen, dat de strandvonders den loods een lang touw konden toewerpen. Hij bezat nog kracht genoeg om het te grijpen, en aan den mast vast te binden. Een oogenblik later stond of liever lag hij behouden op het land, en riep uit: „O Heere, U zij dank voor Uw groote barmhartigheid: Gij hebt mij verlost van den dood!”

„Wat, Peter, ben jij het?” riepen de mannen verwonderd uit, nadat zij den schipbreukeling een oogenblik goed beschouwd en nu ook zijn stem gehoord hadden. „Hoe kom je hier, man, en dat in zulk een toestand?”

De loods wilde antwoorden, maar de kracht ontbrak hem. Zoolang hij naar redding had uitgezien, had hij zich goed kunnen houden, doch nu, na al de inspanning, was zijn kracht weg; hij sloot de oogen, en werd zoo bleek als een lijk.

Dat hij dit echter volstrekt nog niet was, wisten de strandvonders, die aan zulke dingen gewoon waren, zeer goed. Zij openden een flesch met brandewijn, dien zij bij zich hadden, en goten den drenkeling daarvan herhaaldelijk een weinig in de keel. 't Duurde niet lang, of de kleur kwam op Peters wangen terug. Hij opende de oogen weder en toen, terwijl een der mannen bij hem bleef, haastte de ander zich te paard naar 't eerste huis het beste om hulp te halen. Weldra kwamen een zestal mannen met een wagen, waarop men inderhaast een stapel zakken had gelegd, met kussens er bovenop. De mannen wilden den loods opnemen en naar den wagen brengen, toen opeens de kat, welke al dien tijd stil had toegezien wat er gebeurde, weer een klaaglijk geluid deed hooren.

„Wat moet dat beest toch?” vroeg een der pas aangekomenen, die niet begreep hoe hier een kat kwam.

„Het dier moet mee,” antwoordde Peter; „'t is zoo goed een schipbreukeling als ik.”

De anderen zett'en groote oogen op, maar een der strandvonders zei: „Doe maar wat Peter zegt. Dat dier zat op zijn hoofd toen wij hem redden. Hij zou 't niet willen missen, dat weet ik.”

„Neen,” antwoordde Peter, die geheel begon bij te komen, „zonder dat dier zou ik

zeker hier niet veilig op 't land zijn. Ik kon u niet beroepen, maar het dier heeft het in mijn plaats gedaan. Ik heb zijn leven gered, maar hij evengoed het mijne."

"Hoezee voor de kat!" riepen de mannen, terwijl zij met hun mutsen zwaaiden. Spoedig werd de loods in den wagen geplaatst, poes zat naast hem, en zoo ging het in optocht naar het wachthuis aan de vuurbaak, waar men alles vinden kon wat nu het eerst noodig was. Eenmaal daar aangekomen werd Peter goed verpleegd, en weldra lag hij wel verwarmd en verzorgd onder de dekens, om in een verkwikkenden, diepen slaap van zijn vermoeienissen te bekomen. Des avonds was hij reeds zoover hersteld, dat hij een flinken, stevigen maaltijd kon doen. Ook de kat had men niet vergeten. Zij echter deed anders dan de man. Het drinken kwam namelijk bij haar het eerst, toen het eten en daarna het slapen. Den volgenden dag waren man en kat beiden al weer tamelijk wel, en des avonds daarna kon de loods reeds naar zijn huis vervoerd worden, dat een paar uur verder gelegen was.

Gij kunt u voorstellen, vrienden, hoe verblijd de vrouw van den loods en zijn kinderen waren, toen zij hem plotseling gezond en wel wederzagen. Men had hun een boodschap gezonden, maar die was, naar 't schijnt, niet terecht gekomen. Wel waren de booten met

de bemanning van het verongelukte schip behouden geland, en kapitein Janssen had rond-uit verteld wat er gebeurd was. Ik behoef niet te zeggen in welk een doodelijken angst Peters vrouw en kinderen toen verkeerden, wijl zij niet anders konden denken dan dat hij dood was, en wellicht spoedig zijn lijk aan wal zou spoelen. Doch was hun blijdschap groot, toen zij geen lijk maar een levende en weer geheel herstelde terugkregen, niet minder groot was hun verlangen om te weten wat hem overkomen was. 't Minst begrepen zij, wat de kat beduidde, die Peter op den arm meedroeg; hij was toch vroeger nooit zoo bijzonder verzot op het miauwende geslacht geweest.

't Was den loods een genoegen om op al de vragen, die vrouw en kinderen hem na een hartelijke begroeting deden, te antwoorden. Niet alleen opdat zij zouden weten wat hem overkomen was, maar bovenal, opdat zij met hem den Heere God zouden prijzen en grootmaken. Dat werd dan ook dien dag niet vergeten. En vóór men ter ruste ging, zei de vader: „Wij zullen dien God, die mij uit den nood en van den dood gered heeft, nederig eeren, en Hem bidden dat Hij ons geve, niet alleen wat voor ons lichaam noodig is, maar boven alles vergeving van onze zonden, en harten die Hem liefhebben. Ik wil voortaan

leven voor den Heer, en Hem mijn dank betalen door te wandelen in Zijn wegen. Doch dat zal niet gelukken, indien Hij zelf ons niet het willen en het volbrengen leert. Dat moge Hij doen uit genade om Zijns lieven Zoons wille, Amen."

Gelukkig waren het maar geen ijdele woorden, die Peter uitsprak. Neen, de redding van zijn aardse leven werd ook het begin van een nieuw leven, dat nooit eindigen zou. Vroeger was hij nu juist geen goddeloos man geweest, maar had hij zich toch weinig om den Heer bekommerd. Doch nu werd het anders. Hij had den dood gezien, en dat was het middel om hem te brengen tot den Heer, die het eeuwige leven heeft en geeft. Peter kende van jongsaf het Evangelie en vrij goed ook, maar nu eerst leerde hij 't verstaan.

Loods bleef hij echter niet. Daar waren twee redenen voor. Vooreerst hadden kapitein Jansen en het scheepsvolk zich te Hamburg beklagd, dat het schip verloren, en hun leven in groot gevaar was, door de schuld van den loods. 't Gevolg was dat Peter Bull voor den zeeraad werd geroepen en ongeschikt voor zijn post werd verklaard, evenwel zonder dat hij er zijn goeden naam door verloor. Of nu het stranden van 't schip werkelijk zijn schuld was, weet ik niet, maar wel, dat hem de uitspraak van den zeeraad niet zeer bedroefde,

want hij had van de zee genoeg, en verlangde volstrekt niet naar nieuwe watertochten. Daar hij als een eerlijk en trouw man bekend stond, kreeg hij al spoedig een anderen post, gelijk de lezers reeds aan 't begin gezien hebben. En ook weten zij nu, waarom hij zoowel den mast als de kat in eere hield.

't Was en bleef Peter een lust om ieder, die er naar vroeg, te verhalen, wat die twee voor hem geweest waren. De mast heeft er gestaan, nog lang nadat onze vriend zelf reeds was begraven. De kat had het natuurlijk kostelijk tot haar einde toe. „Voor geen goud,” zei Peter, „zou 'k het dier willen missen. Het heeft zoo goed mijn leven gered, als ik het zijne.”

In en na elken storm kon men hem aan 't strand vinden, uitziende of hij ook menschen redden kon uit een zelfde gevaar als waarin hij verkeerd had. En menigeen had aan den strandvoogd Peter Bull, naast den Heere God, zijn redding te danken. Doch Peter zelf gaf van alles Gode de eer.
